Like a dye applicator in its tube

כמכחול בשפופרת –

OVERVIEW

אביי ורבא explained that ר"ט ור"ע would save a בועל את הערוה from מיתה by asking the בועל את הערוה (which they usually do not). תוספות will clarify regarding other הייבי מיתות, how (or if) they too can be saved.

asks: תוספות

- תימה עובד עבודה זרה ומחלל שבת מאי איכא למימר דהתם לא מצינו למיפטריה TI is astounding! What can we say regarding one who worships ע"ז, or one who desecrates the מיתה for there the בי"ד cannot exempt him from מיתה through the abovementioned questions?!

והא היכי קאמר לא היה אדם נהרג' -

So how could ר"ט ור"ע state that no person would be executed?!

מוספות answers:

- ייש לומר דמכל מקום קאמר שפיר לא היה אדם נהרג ויש לומר

And one can say that nonetheless (even though the בי"ד cannot save an עובד ע"ז and a מחלל שבת, they can properly state that no person would be executed -

משום דלא שכיחי כולי האי כי אם ברוצח ועריות⁴ -

Because it is not that common to transgress a capital crime except for a murderer and adultery/incest.

חוספות offers an alternate solution:

רעוד יש לומר⁵ דאיכא למימר ראיתם שמחלל אינו טריפה - אינו טריפה במימר ראיתם מחלל שבת מחלל מינו מחלל מבת can save [even] מחלל שבת or נעובד ע"ז that

 $^{^1}$ The הב"ח הגהות amends this to read, וי"ל מעולם נהרג (instead of נהרג (נהרג וי"ל).

² עובד ע"ז מחלל שבת from being executed, however since it is not common (only רוצה ועריות are [more] common), therefore the can say, 'no one will (usually) be executed'. See previous מוס' די"ה דילמא [TIE by footnote # 18].

 $^{^3}$ The הב"ח הגהות amends this to read, נהרג משום (instead of נהרג (נהרג משום).

⁴ It is generally rare that a person should be הייב מיתה, since we require עדים והתראה, etc. Therefore it is possible by חצים שאפר the person is so emotionally involved (he is very angry at the victim or very infatuated with the ערוה אווער), that we will not care about the התראה and commit the transgression. However regarding הילול שבת וע"ז which there (generally) there is no (great) emotional involvement, it is highly unlikely that he will disregard the התראה and commit a capital crime.

⁵ This answer may be necessary for the שיטת ר"ת in the previous תוס' ד"ה דילמא who takes the words מעולם, literally. See footnote # 2.

⁶ The ממחלל amends this to read, שהמחלל (instead of ממחלל). See 'Thinking it over' # 1.

בי"ד can ask the שרים did you see (know) that the מחלל שבת was not a טריפה - שריפה אם כן אם תזימן לא יהיו חייבין מיתה דאם הוא טריפה אם כן אם תזימן או חייבין מיתה

For if he is a שרים, therefore if the testifying עדים (that he was מחלל שבת) will be they will not be liable for the death penalty -

הדרן עלך כיצד העדים We shall return to you, פרק כיצד העדים

SUMMARY

We can either say that ר"ט ור"ע could not save the עובד ע"ז ומחלל שבת (and they meant they can prevent almost all הייבי מיתות, since these two are not common), or they can save all הייבי מיתות by suggesting that the transgressor may have been a util which is an invalid עדות שא"א יכול להזימה.

THINKING IT OVER

- 1. תוספות asks regarding מחלל; however in the (second) answer he only mentions מחלל (but not ע"ז). Does תוספות answer apply to both or only to מחלל מחלל 2^{11}
- 2. According to the second answer in תוספות, why did not the גמרא previously, regarding גמרא, ask the same question; perhaps the accused was a cinstead of saying טריפה or נקב במקום טייף $(13)^{13}$

⁷ The הגהות amends this to read, הוזמו (instead of תזימון).

⁸ Perhaps the אובד ע"ז or עובד ע"ז was a טריפה, so the עדים plotted to kill a dead man (a טריפה is considered dead; one is not liable for חיוב מיתה for killing a טריפה). Therefore we cannot kill the עדים (who are presumably not טריפה). See 'Thinking it over' # 2.

⁹ The threat of הזמה is a way of insuring that the עדים are not lying (for they will be afraid to lie, in case they are and will receive the punishment they wished to inflict on the accused). However, if it is an עדות שא"א יכול להזימה, that fear is not there and so we cannot be sure they are telling the truth, therefore it is not a valid עדות.

¹⁰ See footnote # 6.

 $^{^{11}}$ See ואילך 99 אוצר מפרשי אוצר # 99.

¹² See footnote # 8.

 $^{^{13}}$ See מהרש"א and אוצר מפרשי התלמוד # 111 אוצר # 111.